

Hak ve Sorumluluklar

Çalışanlar ve işverenlerin çeşitli hak ve sorumlulukları vardır. Maksimum çalışma süresi, tatil hakkı ve sigorta güvenliği gibi şeyler kanunen kurallara bağlanmıştır.

İş Sözleşmesi

Normalde iş sözleşmeleri yazılı olarak yapılır. Ama sözlü yapılan sözleşmeler de geçerlidir. İş sözleşmelerinde İsviçre' nin borçlar kanunu (Obligationsrecht) bağlayıcıdır. Burada minimum standartlar mevcuttur. Bununla birlikte yazılı bir iş sözleşmesine sahip olmayan kişilerin de hakları ama aynı zamanda sorumlulukları da vardır.

Çalışan Hakları

Çalışanlar İsviçre' de çeşitli kanuni haklara sahiptir. En önemli haklar şunlardır:

- İşverenler; çalışanlarını sosyal sigortalar için başvuru yapmak, onlar için kazalara karşı sigorta yaptırmak ve bu sigortaların belli bir kısmını ödemek zorundadır.
- Bütün çalışanların en az 4 hafta ücretli tatil hakkı vardır. Bu; saat ücretiyle belli bir oranda çalışanlar ya da kısmi zamanlı çalışanlar için de geçerlidir.
- Kanuni olarak haftada en fazla 50 saat çalışmaya izin vardır. Bazı branşlarda bu sadece 45 saattir.
- Çalışanlar yazılı bir iş referans yazısı alma hakkına sahiptir.
- Hastalanan veya kaza geçiren kişi, bir firmada üç aydan fazladır çalışıyorsa belli bir süreliğine maaş alma hakkına sahiptir.
- Hamile kadınlar ve doğum yapan kadınların ayrı hakları vardır. (Mutterschutz).

Maaş

İsviçre'de yasal bir asgari ücret yoktur. Ama birçok branşın içerisinde asgari ücretin bulunduğu genel iş sözleşmesi (GAV) vardır. Kadınlar ve erkeklerin eşit işe eşit ücret alma hakkı vardır. İş sözleşmesinde bulunan miktar brüt maaştır. Sosyal sigortalar için kesintiler yapıldıktan sonra sadece net maaş yatırılır (Sozialabzüge). Oturma izni B, F veya N, kısa dönem oturma izni L veya G Sınır ötesi Banliyö İzni olan çoğu kişi için buna ek olarak kaynak vergisi (Quellensteuer) doğrudan maaştan kesilir.

İş Sözleşmesinin Feshi

İş sözleşmesinin feshi durumunda işveren ve çalışanlar iş sözleşmesinde belirlenen fesih sürelerine uymak zorundadır. İş sözleşmesini süresiz sonlandırmaya, sadece istisnai durumlarda izin verilir. Fesih için her zaman yazılı bir gerekçe istenebilir. Hastalanan, kaza geçiren, hamile olan ya da doğum yapan kişiler işten çıkarmalara karşı özel olarak korunur. Haklı olmayan çıkarmalar için mahkemeye gidilebilir. Eğer iş sözleşmesinin feshini çalışanın kendisi verdiyse; bu durum, işsizlik sigortasından gelecek desteğin miktarını etkileyebilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.konnichiwa-aargau.ch/tr/i/hak-ve-sorumluluklar